

Štev. 7. in 8. V Ljubljani, 1. velikega srpana 1916. Leto XVII.

Pesem mladine.

1916.

Mojo srčno kri škropite
po planinskih solčnih tleh,
kakor seme jo vrzite
po doleh in po bregih!

In srce jim bo ogrelo
cvetje, zraslo iz krvi,
da za rod in dom plamtelo
bode jim do konca dni!

S. Gregorčič.

In kamorkoli se oko obrne,
cvete lepoće neopisne kras;
prizor se za prizorom nam odgrne –
slik svežih, pestrih živobojni pas!
V nebo visoko, v solnca luč prežarno
gorá se kamen dviga vekovit,
molče se pno grebeni v noč viharo –
kaj more grom jim in kaj strele svit!
Njih veličast stoji nepremagljiva,
kot je za dom ljubezen neminljiva.

V pobočju gozd skrivnostno tam šumi:
zelena halja vije se v podolje;
in s ptico ptica sladko govori,
studenca val odpeva dobre volje;
šum reke raste in drhteč zamira,
kot da umetnikova roka daleč kje
mogočnim orglam tajnosti odpira,

ki srcu le umljivo govore . . .
O, kam bežiš, bobneči glas vodá,
šepet ti mehki našega vodovja?
V življenje budi sémena polja,
da blesk zasine žitnega valovja,
ki v vetra se poljubih poigrava,
kot zlato morje pada, vstaja, plava . . .

O, kam? . . . Ni li tam doli naše morje,
ki nosijo valovi mu pozdrav
od tod, kjer boči naše se obzorje?
Pozdrav sporoča naša mu ljubav!
Ko vode zemljo so nam porosile,
v oblak se dvignile, vanj se izlile,
gredo, da z morjem bi združile se spojile,
ki – nikdar mirno – hrepeni v daljave,
kot ščit jeklen ob prsih očetnjave
v neba sinjino brizga val penec,

*tako grozan, tako preteč!
O, morja sila ti nepremagljiva,
kot je za dom ljubezen neminljiva!*

*Pod zemljo pa priroda večno snuje,
prečudne tvore oblikuje —
in človek ostrmi zavzet,
zroč ta podzemski bajni svet.
Um roki pota naravnava,
da seza v temo po zaklad,
ki v ceni zraste tisočkrat,
ko misli jasne moč mu zdrava
namen odkaže in obliko da,
ki nam naj služi, nam velja!*

*Nam? . . . Kaj pravice reče čast,
ko svet je ta nam vpisan v last?
Smo li, ko nismo nič imeli,
z nasiljem drugemu ga vzeli?
Je li krvava naša pest
in z grehi obtežena vest?
So li ga tujci nam ravnali,
brez dela mi plodove brali?
Morda brez ognja smo srca
v lenobi duševni čakali,
da nam pero in knjigo da
usmiljenje sovražnega sveta? . . .*

*Dni davnih doba, ti govori,
če nisi ob prosvete zori
tu zrla naših dedov že,
kako so misli njih rodile
zavest in dvigale srce,
kako njih delavne roke
tla so orale, dom gradile
in kot z verigami nasé
to sveto zemljo priklenile!*

*Ta vez na vek je nezlomljiva,
kot je za dom ljubezen neminljiva!*

*Kar smo — to naša je pravica!
Stran, kdor grabljivo hoče k nam!
Če dvigne ena se desnica,
junak od nas že vsak je sam!
Če pa vseh moč se v eno združi,
teh tisoč rok le v eno pest,
spoznaj, kako se domu služi,
kako je vsak do smrti zvest!*

*O, pač srce se krči, duša plaka,
ko smrt objela je junaka —
vsak vreden vseh je bolečin!
Nad njim pač sklanja misel vsaka
do mrzle jame se globin!
A kri njegova nam rodi
jasnejše, svobodnejše dni!
Iz te krvi, iz del junaštva,
ki v njih mrje pohlep sovraštva,
premnoga žrtev dviga našo čast,
spoznanja v prsi lije slast:
Ne v spone stisk in v temo zmot —
naprej, navzgor gre naša pot!*

*Mladina — jaz na mesta njih,
ki bili so, a ni jih več,
hitim duš razviharjenih,
k prisegi dvigam glas grmeč:
Do koder vid ponosno polje,
vsi ene misli, želje, nade, volje,
iz sil duha in rok gradeč,
nikdar s pokojem se mameč,
za dom stojimo vojska nezmagljiva,
kot je ljubezen naša neminljiva!
Ustvarjamo, preračamo —
v življenje novo ustajamo!*

E. Gangl.

